

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **T. D.**, zastoupené Mgr. Ivou Svobodovou, advokátkou se sídlem Leštínská 12, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2007, č. j. OAM-1287/VL-10-12-2006, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 1. 2008, č. j. 32 Az 24/2007 - 97,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni stěžovatelky, Mgr. Ivě Svobodové, advokátce se sídlem Leštínská 12, Praha 9, **s e p ř i z n á v á** odměna ve výši **4800 Kč**. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 16. 3. 2007, č. j. OAM-1287/VL-10-12-2006. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovatelce udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje, v mezích přijatelnosti, v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V dané věci stěžovatelka namítá všechny zákonné důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. Namítá tedy nesprávné posouzení právní otázky soudem, vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, dále namítá v obecné rovině zákonné kasační důvody ve smyslu písm. c) shora citovaného ustanovení (zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka řízení v důsledku trestného činu soudce) a v neposlední řadě namítá i nepřezkoumatelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., bez uvedení některého z důvodů v tomto ustanovení zakotvených, které mohou ve svém důsledku nepřezkoumatelnost způsobit. Stěžovatelka dále tvrdí, že nebyly splněny podmínky pro zamítnutí její žaloby.

V doplnění svého podání pak stěžovatelka své námitky konkretizuje a rozvádí v tom smyslu, že „krajský soud nevzal v úvahu obecně známou skutečnost, že na jaře roku 2006 probíhaly v Biškeku demonstrace, které byly tamními vládními orgány tvrdě potlačovány. Účastníci demonstrací byli bez dalšího odváženi na policii a poté vězněni. Některým z účastníků demonstrací se podařilo uprchnout ze země a požádali o azyl v zemích, kam emigrovali. Žalobkyně (stěžovatelka) emigrovala z Kyrgyzské republiky z toho důvodu, že byla rovněž účastnicí zmíněných demonstrací a v Kyrgyzské republice jí hrozilo za politické přesvědčení zatčení a vězení. Stěžovatelka není jediná, která z uvedených důvodů požádala o azyl v České republice. O žádostech některých jejích krajanů již bylo Českou republikou rozhodnuto negativně a oni se museli vrátit zpět do Kyrgyzské republiky. Všichni tito lidé byli uvězněni. Stěžovatelka požádala příbuzné uvězněných žadatelů o azyl v České republice o potvrzení toho, že jsou v současné době v Kyrgyzské republice vězněni, do dnešního dne jí však příslušná potvrzení nedošla. Může to být i z toho důvodu, že příbuzným uvězněných je cenzurována pošta a proto tyto údaje nezasílá. Žalovaná (pozn.: pravděpodobně žalobkyně) navrhuje, aby se soud dotázal na politické poměry odmítnutých žadatelů o azyl příslušných pracovníků Českého konzulátu v Kyrgyzské republice, kteří jsou zajisté s touto situací seznámeni; je přesvědčena, že její případ naplňuje skutkovou podstatu § 12 zákona o azylu a to, že je v Kyrgyzské republice pronásledována a má odůvodněný strach z uvěznění za účast na demonstracích proti režimu. Pokud soud nevezme v úvahu výše uvedené důvody, pak se stěžovatelka domnívá, že vzhledem k tomu, že vede klidný život a je bezúhonná, splňuje tak předpoklady pro udělení humanitárního azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu“.

Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud je v přezkumném řízení v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 s. ř. s. vázán důvody kasační stížnosti, což neplatí pouze v případě, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo-li zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Na tomto místě proto považuje Nejvyšší správní soud za nutné konstatovat, že námitky stěžovatelky směřující do ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s. jsou vzhledem k celému obsahu kasační stížnosti námitkami zcela blanketními, neboť nejsou z její strany nikterak dále konkretizovány.

Přestože tedy námitku stěžovatelky směřující do § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. posoudil tento soud jako pouhý odkaz na ustanovení zákona, který nesplňuje podle jeho názoru po obsahové stránce požadavky kladené zákonem na plnohodnotnou kasační námitku, musel se Nejvyšší správní soud otázkou přezkoumatelnosti, resp. nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku zabývat, a to dokonce prioritně.

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je totiž vadou natolik závažnou, že se jí soud musí zabývat *ex offi*, tedy z úřední povinnosti i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal (viz již výše zmíněné ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s.). Má-li jakékoli rozhodnutí soudu projít testem přezkoumatelnosti, je třeba, aby se ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jednalo o rozhodnutí v první řadě srozumitelné, které je zároveň opřeno o dostatek důvodů.

Avšak vzhledem k tomu, že rozsudek krajského soudu je opatřen obsáhlým a podrobným odůvodněním, z něhož je jednoznačně patrné, že se soud žalobními námitkami stěžovatelky důkladně zabýval, a je zároveň zřejmé, z jakých důvodů dospěl k závěrům o nedůvodnosti její žaloby, nelze napadený rozsudek v žádném případě považovat za nepřezkoumatelný, ať už důvodu nedostatečného odůvodnění či jeho nesrozumitelnosti. Jinou vadu řízení před soudem, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., kasační soud ze spisového materiálu neshledal.

Ohledně dalších tvrzení stěžovatelky Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozhodovací praxe správních soudů stojí setrvale na stanovisku, že pouhá účast žadatele o azyl na politických demonstracích a jiných akcích, při nichž docházelo nebo dochází k projevům nespokojenosti se společensko-ekonomickou situací v zemi jeho původu, není sama o sobě pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu, pokud vůči jeho osobě nevyvolala odezvu státní administrativy, která by znaky pronásledování naplňovala. Zároveň je totiž nutno, aby se žadatel o azyl pokusil své problémy řešit využitím všech reálně dostupných prostředků k dosažení ochrany svých práv u státních orgánů země původu. S těmito otázkami se Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře dostatečně vypořádal, a to např. v rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, dostupném na www.nssoud.cz. Tato judikatura dopadá i na případ stěžovatelky, která těchto prostředků nevyužila a na příslušné kompetentní orgány státu se neobrátila. Správní orgán k tomu v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že pokud by kyrgyzská policie skutečně měla zájem stěžovatelku uvěznit, mohla tak učinit, a jistě by ji nenechala na její cestovní pas bez problémů opustit zemi. Na základě toho správní orgán usoudil, že skutečné důvody stěžovatelčina odchodu z vlasti byly jiné.

Ostatně ani skutečnost, že stěžovatelka byla dle svého tvrzení ve své domovské zemi z důvodu účasti na protivládní demonstraci předvolána na policii, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, a to dokonce ani tehdy, pokud by chování jednotlivých policistů vykazovalo znaky vyhrožování či jiného protiprávního jednání (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2004, č. j. 3 Azs 64/2004 - 58). V takovém případě by se jednalo o jednání soukromých osob, které nelze bez dalšího přičítat k odpovědnosti státu. Těmto otázkám se již Nejvyšší správní soud ve své dosavadní rozhodovací činnosti také v dostatečné míře věnoval, pro bližší rozbor této problematiky lze poukázat např. na rozsudek ze dne 29. 11. 2006, č. j. 4 Azs 34/2006 - 75, nebo na rozsudek ze

dne 19. 6. 2006, č. j. 5 Azs 300/2005 - 42. Rovněž otázky míry aprobační takového jednání státními orgány v zemi původu žadatelů o azyl již byly judikaturou bohatě řešeny (viz např. rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, či rozsudek ze dne 19. 10. 2005, č. j. 3 Azs 428/2004 - 83, všechna výše citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Konečně je třeba zdůraznit i to, že není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky, než vlastní věrohodnou výpověď. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, na www.nssoud.cz). Nevěrohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, pokud je ze strany správního orgánu shledána, pak ovšem znemožňuje u žadatele o azyl konstatovat naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu. A právě k takovým závěrům dospěl správní orgán v posuzovaném případě.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud považuje za vhodné na tomto místě ještě závěrem dodat, že k možnosti udělení humanitárního azylu podle ustanovení 14 zákona o azylu na základě volného správního uvážení správního orgánu se Nejvyšší správní soud již také ve své judikatuře opakovaně vyjádřil, a to např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, nebo v rozsudku ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72, oba dostupné na www.nssoud.cz. K tomu je třeba podotknout již jen tolik, že klidný a bezúhonný život stěžovatelky sám o sobě nemůže být takovým důvodem, který by mohl vést k udělení humanitárního azylu, jakkoli by jeho případné udělení (z jiných důvodů) ospravedlňoval. Takový fakt by mohl působit pouze jako podpůrný argument v případě, že by skutečně relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany touto formou v případě stěžovatelky existovaly.

Za shora popsané situace Nejvyšší správní soud nespatřuje žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, neboť shora citovaná ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Proto posoudil Nejvyšší správní soud kasační stížnost ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou a odmítl ji.

Stěžovatelka podala návrh, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. O tomto návrhu Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť kasační stížnost ve věcech azylových je vybavena odkladným účinkem *ex lege* (ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Krajský soud v Hradci Králové stěžovatelce k její žádosti pro řízení o této kasační stížnosti ustanovil zástupkyní Mgr. Ivu Svobodovou, advokátku se sídlem Leštínská 12, Praha 9, a náklady řízení proto v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby v částce 4200 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění], a v náhradě hotových výdajů v částce 600 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 4800 Kč. Tato částka bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám shora jmenovaného ustanoveného zástupce stěžovatelky do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. července 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu